

Læreplan i vg3 maler- og overflateteknikkfaget

Dette er en oversettelse av den fastsatte læreplanteksten. Læreplanen er fastsatt på nynorsk.

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 19. mars 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 maler- og overflateteknikkfaget handler om å behandle flater på nybygg, eksisterende bygningsmasse og historiske bygg. Faget skal gjøre lærlingene i stand til å vurdere overflater innvendig og utvendig og velge miljøvennlige materialer og ressurseffektive metoder i behandling av overflater. Faget bidrar til samfunnet gjennom å utdanne yrkesutøvere som kan ta vare på inn klima, lette renhold og smykke, verne og vedlikeholde overflater i bygg.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 maler- og overflateteknikkfaget skal bidra til engasjement når lærlingene maler bygninger med varige miljø- og energieffektive kvaliteter. Faget fremmer kritisk tenkning og etisk bevissthet gjennom at lærlingene blir utfordret til å velge bærekraftige materialer, verktøy og arbeidsmetoder. Effektiv og miljøvennlig ressursutnyttelse vil også bidra til å fremme respekt for naturen og miljøet. Faget skal videre bidra til kunnskap om pliktene og rettighetene til arbeidsgiveren og arbeidstakeren og om trepartssamarbeidet, der arbeidsgiveren, arbeidstakeren og myndighetene jobber sammen for å utvikle et bedre arbeidsliv. I tillegg fremmer faget forståelse av hvilken verdi kulturelt mangfold har i bygg- og anleggsbransjen, gjennom at lærlingene deltar i dialog om og reflekterer over krav og forventninger til et likeverdig og inkluderende yrkesfelleskap.

Kjerneelementer

Sjiktoppbygging og produktsammensetting

Kjerneelementet sjiktoppbygging og produktsammensetting handler om å planlegge overflatesystemer og sikre herdeprosesser. Det handler videre om å bygge opp et sjikt med kompatible produkter fra innerst til ytterst, ut fra type overflate og ytre påvirkning.

Innvendig og utvendig overflatebehandling

Kjerneelementet innvendig og utvendig overflatebehandling handler om å fargesette og behandle overflater i samsvar med bestillinger, arbeidsbeskrivelser, kravspesifikasjoner, standarder og toleransekrav. Det handler også om å velge og påføre miljøvennlige produkter med hensyn til ytre påkjenninger.

Helse, miljø og sikkerhet

Kjerneelementet helse, miljø og sikkerhet handler om å identifisere og hindre situasjoner som er en fare for liv og helse, i behandling av overflater som sikrer inn klima og letter renhold og vedlikehold. Dette kjerneelementet handler også om å risikovurdere arbeidet i samsvar med gjeldende regelverk og gjennomføre sikker jobb-analyse. Videre handler det om å bruke utstyr og maskiner i samsvar med gjeldende regelverk og om å arbeide i samsvar med gjeldende system og tiltaksplan for helse, miljø og sikkerhet. Kollegialt samarbeid om bærekraftige og miljøvennlige løsninger er også en del av dette kjerneelementet.

Tverrfaglige temaer

Bærekraftig utvikling

I vg3 maler- og overflateteknikkfaget handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å velge materialer, verktøy og teknikker som gir energieffektive og varige konstruksjoner. Videre handler det om å bruke maskiner og utstyr med tanke på det indre og ytre miljøet. Det handler også om å håndtere avfall på en måte som minimerer miljøavtrykket.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 maler- og overflateteknikkfaget innebærer å lytte til og gi respons i spontan og forberedt samtale. Det innebærer også å bruke fagterminologi i kommunikasjon med andre og reflektere over og drøfte mulige valg og løsninger, og tilpasse kommunikasjonen til mottaker og formål.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 maler- og overflateteknikkfaget innebærer å bruke fagterminologi til å utforme tekster tilpasset mottaker og formål. Det innebærer også å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger og å rapportere og dokumentere arbeid.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 maler- og overflateteknikkfaget innebærer å finne og vurdere informasjon i ulike tekster, arbeidsbeskrivelser, tegninger, bruksanvisninger, standarder og toleransestandarder og regelverk. Det innebærer også å sammenligne, tolke informasjon og trekke faglige slutninger ut fra kjent og ukjent fagstoff.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 maler- og overflateteknikkfaget innebærer å hente ut, beskrive og tolke informasjon fra tallmaterialer. Det innebærer også å regne ut lengde, areal, volum og vekt i forbindelse med arbeidsoperasjonen. Videre innebærer det å regne ut radier, vinkler og fall og å gjøre økonomiske utregninger i forbindelse med drift og pristilbud.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 maler- og overflateteknikkfaget innebærer å bruke digitale ressurser til å drifte prosjekter, rapportere, dokumentere og kommunisere. Videre innebærer digitale ferdigheter i faget å søke etter og innhente informasjon og vurdere hvor troverdig informasjonen er. Det innebærer også å vurdere og reflektere over egen rolle på nettet og å utøve god digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 maler- og overflateteknikkfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge behandling av flater på nybygg, eksisterende bygningsmasse og historiske bygg, arbeide etter tegninger, beskrivelser og preaksepterte løsninger og vurdere kostnader, tidsbruk og miljøhensyn i arbeidet
- utarbeide framdriftsplaner, bestille og motta produkter, utstyr og mengder og kontrollere kvalitet og mengde i tråd med arbeidsoppdraget
- gjøre rede for og bruke kvalitetssikringssystemer, arbeide i tråd med gjeldende krav til helse, miljø og sikkerhet og toleransekrav og reflektere over konsekvenser av ikke å følge kravene
- risikovurdere arbeidsoppdrag, gjennomføre en sikker jobb-analyse og rapportere om uønskede hendelser
- velge, bruke og vedlikeholde verktøy og maskiner til ulike formål og med hensyn til kvalitet, funksjonalitet, miljø og økonomi
- arbeide etter regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforholdet i faget, og gjøre rede for pliktene og rettighetene til arbeidsgiveren og arbeidstakeren og reflektere over krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende yrkesfelleskap

- arbeide i tråd med ergonomiske prinsipper og reflektere over konsekvensene av støveksponering og bruk av kjemikalier
- kildesortere og håndtere kjemikalier etter gjeldende regelverk, følge substitusjonsplikten, reflektere over konsekvensene av feilhåndtering og iverksette tiltak
- bruke verne- og sikringsutstyr og vurdere konsekvensene av feilbruk
- vurdere tilstanden til overflatene, bygge opp sjikt ut fra bruksområde og vurdere hvordan det ytre og indre miljøet påvirker sluttresultatet og levetiden til overflaten
- drøfte og reflektere over hvordan tradisjonelle malemetoder tar vare på egenarten til faget og kulturtradisjonene
- vurdere eksisterende malingslag og velge malemetode som tar vare på egenarten til underlaget
- utbedre underlaget før behandling og vurdere hvordan kvaliteten på underlaget påvirker arbeidsprosessen
- bruke Natural Colour System, sette sammen ulike farger og vurdere hvordan farger påvirker rommets bruksområde, belysning og harmoni
- bruke fagterminologi for å kommunisere med kunder, kolleger og andre yrkesutøvere og drøfte ulike løsninger som bidrar til å minimere miljøavtrykket og sikre en effektiv ressursutnyttelse
- bruke ulike påføringsteknikker og påføringsutstyr og vurdere konsekvensene av feilbruk
- restaurere og dekorere bygninger og vurdere hvordan byggeskikk og byggets historie påvirker valget av produkter og metoder
- vurdere overflatens egenskaper, påføre sparkel-, beis-, olje-, lakk- og malingsssystemer og gjøre rede for hvordan de ulike produktene virker sammen og påvirker herdeprosessen
- sette opp glasfiberstrie, folie, tapet og overmalingstapet
- påføre membransystemer og legge og sveise gulv- og veggbelegg i våtrom
- programmere og bruke roboter til overflatebehandling
- legge teppe, fugefrie gulv, banebelegg, LVT-staver og flis i vinyl, velge metode og vurdere hvordan bruken av lim, sparkel og avrettingsmasser påvirker sluttresultatet
- utføre grunnleggende førstehjelp

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 maler- og overflateteknikkfaget når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i vg3 maler- og overflateteknikkfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og

reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før svenneprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 maler- og overflateteknikkfaget skal avsluttes med en svenneprøve. Alle skal opp til svenneprøven, som skal gjennomføres over minst fem virkedager.